

Čitateljem v pouk in zabavo.

Tesla in njegov izum.

Ko je pred tedni po neprevidnosti njegove žene prišla v svet vest o novem odkritju Nikole Tesle, so vstali neverni Tomaži, češ, da nikakor ni verjetno, da je vest o odkritju smrtnih žarkov resnična. Drugi so zopet trdili, da nima to odkritje praktičnega pomena, ker bi bilo treba za proizvajanje smrtnih žarkov postaviti ogromno električno centralo. Inž. L. Karpe ni tega mnenja in piše v »Prager Tagblattu«, da ima Teslovo odkritje stvarno podlago. Poročila trdijo, da je mogoče s Teslovimi žarki uničiti 10.000 letal in cele armade in to na razdaljo več sto kilometrov. Zato je potreben top 50 milijonov voltov. Tesla je dne 11. julija t. l. učakal 78. leto svojega življenja in je eden najpomembnejših raziskovalcev na električnem področju in prav nič ne pretiravamo, ako štejemo Teslo med največje ljudi današnjega časa. Tesla ima že 80 raznovrstnih patentov. Ti zadevajo prenos energije, visoko napetost, stroje za izmenični tok, brezžično pisanje in krmarenje v daljavo ter radio sploh. Nikola Tesla je tudi plemenit človek. On se ne trudi noč in dan in premišljuje o svojih izumih, zato da bi obogatel. Prav nič se ne vznemirja, ko vidi, da se z njegovimi izumi drugi bogatijo. — Vest o najnovejšem odkritju je po mnenju inž. Karpeja verjetna. Tok 20 milijonov voltov je on dosegel že leta 1899 v Coloradu; samo le vprašanje denarja je, kakonajse pridobi tok 20 milijonov voltov. Svojega odkritja noče Tesla izrabiti. Ni ga »al ameriškim Združenim državam, ki so postale zanj domovina, temveč Zvezi narodov, da bi onemogočila vojno. Že leta 1919 je Teslo mučila misel, kako bi bilo mogoče preprečiti vojne. Tedaj je Tesla pisal: »Vojne ne bo mogoče preprečiti, dokler ne odpadejo njeni fizikalni vzroki, to je v prvi vrsti velikanska razdalja na zemlji. Ko odpravimo razdalje vseh vrst, bodo nekega dne nastopili pogoji, ki bodo za vselej zagotovili mir. Kar danes potrebujemo, je to, da izločimo prenapete ideale narodne sebičnosti in ponosa, ki lahko vsak hip zavedejo svet v navadno barbarstvo in vojno.« — Nikola Tesla se je rodil v Smiljanu kot sin pravoslavnega duhovnika in je torej Jugoslovane. Bil je zelo slabotne narave. Pri 14. letu bi ga bila kmalu ugrabila kolera. Z neverjetno vztrajnostjo se je rešil posledic te hude bolezni. Njegov oče je želel, da bi sin postal duhovnik. Končno je vendar pristal na to, da se je sin posvetil tehniki in postal inženjer. Leta 1882 je dosegel prvi veliki uspeh. V Budimpešti je rešil vprašanje prenosa energije izmeničnega toka. Leta 1884 je postal Edisonov sodelavec. — Ako bi človeštvo njegov izum pametno izkoristilo, bi vojna v resnici nemogoča. Koliko denarja bi bilo s tem prihranjeno, koliko družin bi si lahko pripravilo udobnejše življenje in kolikšno velikansko strahoto, ki je združena z vojno, bi si človeštvo prihranilo!

Usoda šoferjev v sovjetski Rusiji.

Male dnevne vesti »Večerke Moskve« nam slikajo resnično življenje v Rusiji. Kmalu po novem letu je bilo obsojeno več moskovskih šoferjev na zapor od 6 mesecev do 3 let, ker so prejeli napitnino. Njihovi avtomobili so namreč državna lastnina. Zasebni avtomobil je pod sovjeti velika redkost, posebno odlikovanje zaslužnih javnih delavcev. Moskovski šoferji morajo dnevno oddajati državni blagajni ves zaslužek. Blagajna ga pregleduje na temelju avtomobilskega števca in šoferjem potem prepušča za nagrado določen del vsega zneska. Šoferji so bili mnenja, da ne tiče ta določba njihovih napitnin. »Saj smo državi plačali, kar je kazal števec«, so izjavili pred sodniki, »a vse ostalo je naš osebni zaslužek.« Sodišče je poučilo šoferje o napačnosti sličnih nazorov in jih poslalo v zapor. — Še bolj žalostna usoda je zadela 29 let starega šoferja V. Ivanova. V novejti noči je bil vinjen, zaletel se je v četo gojencev vojne šole, povozil na smrt dva in ranil 7 oseb. Sovjetski kazenski zakonik določa za slične zločine kot najvišjo odmero 10 let ječe. Sodniki so obsodili Ivanova na smrt, ker ni povozil navadnih ljudi, temveč bodoče častnike. Posebna ljubezen in spoštovanje do rdeče vojske je sveta dolžnost slehernega ruskega proletarca.

30.000 let stara piščalka.

Iz Brna poročajo, da so tam v nekem bližnjem pogorju našli piščalko na dva tona, o kateri sodijo, da je najstarejše godalo na svetu. Piščalka je izrezana iz levjega zoba in daje glas D in G. Arheologi menijo, da so jo lovci rabili, da so si z njo dajali znamenja na lovu. Še danes piska prav tako jasno in čisto kakor pred 30.000 leti, ko je bila napravljena. Odkril jo je profesor Karl Absolon, ki poučuje na vseučilišču v Brnu in raziskuje to gorovje. Profesor Absolon celo trdi, da so bili ti kraji nekoč središče glasbenega življenja, a obenem tudi slikarstva in kiparstva. Profesor Absolon je namreč našel tudi nekaj drugih umetnin, kakor kamenito glavo divjega konja, nadalje glavo jelena in kip mamuta.

Vsi, ki potujete, ne pozabite na novi vozni red

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej D 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.

MALA OZNANILA.

Sprejem dve dijakinji na hrano in stanovanje. Maribor, Meljska c. 1, Tempes.

Nemščine in esperanta se lahko naučite doma. Učnina samo 10 Din mesečno. Jezikovna dopisna šola na Jesenicah (Gorenjsko). Zahtevajte prospekt. Priložite znamko za odgovor. 926

Velik divan 250 Din, mali divan 140, spalnica trdi les 1000, lepe omare od 120, madraci po 100, odeje, plišasta jopa, plašč, polštri po 30, postelje, omara z 4 predali 120. Maribor, Ruška cesta 3, 1. nadstropje, desno. 927

Kovaški vajenec se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo lista pod »Kovaški vajenec«. 925

Malo posestvo ob državni meji poceni na prodaj. Naslov v upravi lista. 921

Pozor! Razprodajajo se radi smrti: kotli za žganje, perilo, brzoparilniki, dvokolesni ročni voz, meh (Blasebalg), itd. po zelo nizkih cenah pri kotlarstvu Marko Čutič, Maribor, Slovenska ulica 16. 850

Prodajam srednje izvrstno posestvo v bližini Maribora, tik glavne ceste in cerkve. Več se izve v gostilni Kramberger, Počehova štev. 4, pri Mariboru. 920

Priporočamo domač izdelek
KARO čevlje
Maribor, Gosposka ulica 13

KARITAS

je izplačala cele zavarovane vsote med drugimi tudi po smrti sledečih zavarovancev: 920

Šijanec Franc, Dragotinci
Hraba Dragotin, župnik, Ormož
Kopše Marija, Hotinja vas
Primožič Janez, Bistrica
Lah Ivan, župnik, Sv. Peter pod Sv. gor.
Albreht Ivana, Kamnik
Prek Franc, Ljubljana
Klingensteiner Alojzija, Maribor — i. t. d.

KARITAS MARIBOR Orožnova 8

Popolnoma varno naložite svoj denar, če zavarujete sebe in svoje domači pri

KARITAS

za doto, starostno preskrbo ali posmrtnino

OGLASI
v »Slov. gospodarju«
imajo
najboljši uspeh!

Obiskovalcem evharističnega kongresa v Mariboru
se priporoča za nakup zimskega blaga
priznana najcenejša manufakturna trgovina
Mirko Feldin, Maribor, sedaj Aleksandrova cesta 13